

Kohtuasi C-735/19**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

7. oktoober 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Augstākā tiesa (Senāts) (Lāti kõrgeim kohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

30. september 2019

Esimese astme kohtus kaebuse esitaja ja kassatsiooniastmes kassaator:

Euromin Holdings (Cyprus) Limited

Esimese astme kohtus vastustaja ja kassatsiooniastmes kassaator:

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Finants- ja kapitaliturgude komisjon)

Põhikohtuasja ese

Kohtuvaidluses käsitletakse aktsiate tagasiostmispakkumise esitamisel aktsiate hinna kindlaks määramise viise, ehk küsimust, kas pakkumise objektiks oleva ettevõtte vara, mis mõjutab aktsia hinda, peab sisaldama mittekontrollivaid osalusi (vähemusosalusi).

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 alusel palub eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendada direktiivi 2004/25/EÜ artiklit 5 selleks, et teha kindlaks, kas selle direktiiviga on kooskõlas Lāti õigusnormidega kehtestatud aktsiate hinna kindlaks määramise viis, mida kohaldatakse tagasiostmispakkumise esitamisel. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib ka seda, kas on võimalik, et liikmesriigi õiguses kehtestatakse liidu õiguse vāra kohaldamise tagajärjel üksikisikule tekitatud kahju hüvitamise piirang?

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta artikli 5 õige kohaldamisega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt kohustusliku tagasiostmispakkumise aktsia hind arvutatakse, jagades pakkumise objektiks oleva ettevõtte netovara (sealhulgas mittekontrollivad osalused – vähemusosalused) emiteeritud aktsiate arvuga?
2. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, see tähendab, et pakkumise objektiks oleva ettevõtte netovarade hulka ei kuulu mittekontrollivad osalused või vähemusosalused, siis kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta artikli 5 lõike 4 teises lõigus määratletud tähenduses saab pidada selgesti määratletuks aktsiahinna kindlaks määramise meetodit, mille mõistmiseks on vaja kohaldada ühte kohtuliku õigusloome meetodeist – kitsendavat teleoloogilist tõlgendamist?
3. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta artikli 5 lõikega 4, see tähendab õiglase hinna kindlaks määramisega, on kooskõlas õigusnorm, milles on ette nähtud, et tuleb valida kõrgeim hind järgmise kolme võimaliku variandi hulgast:
 - 1) hind, mille eest pakkuja või temaga kooskõlas tegutsevad isikud omandasid pakkumise objektiks oleva ettevõtte aktsiad viimase 12 kuu jooksul. Kui aktsiad on omandatud erineva hinnaga, on tagasiostuhind aktsia kõrgeim omandamishind 12 kuu jooksul enne tagasiostupakkumise esitamise õigusliku kohustuse tekkimist;
 - 2) aktsiate kaalutud keskmine hind reguleeritud turul või mitmepoolses kauplemissüsteemis, kus kõnealuste aktsiate tehingute maht on viimase 12 kuu kõrgeim. Aktsia kaalutud keskmine hind arvutatakse 12 kuu alusel, mis eelnes tagasiostupakkumise esitamise õigusliku kohustuse tekkimisele;
 - 3) aktsia väärtus, mis arvutatakse, jagades pakkumise objektiks oleva ettevõtte netovara emiteeritud aktsiate arvuga. Netovara arvutamiseks lahutatakse pakkumise objektiks oleva ettevõtte koguarast oma aktsiad ja kohustised. Kui pakkumise objektiks oleval ettevõttel on erineva nimiväärtusega aktsiaid, siis kas aktsia väärtuse arvutamiseks jagatakse netovara proportsionaalselt protsendiga, mis vastab iga aktsia nimiväärtusele aktsiakapitalis?
4. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta artikli 5 lõike 4 teises lõigus

- [liikmesriikidele] antud kaalutusruumi kasutades liikmesriigi õigusega kehtestatud arvutusmeetod annab tulemuseks kõrgema hinna kui artikli 5 lõike 4 esimeses lõigus, siis kas see on kooskõlas direktiivi eesmärgiga valida alati kõrgeim hind?
5. Kui Euroopa Liidu õiguse väära kohaldamise tagajärjel on üksikisikule tekitatud kahju, siis kas võib liikmesriigi õigusega ette näha kahju hüvitamise piirangu, kui see piirang kehtib võrdselt nii liikmesriigi õiguse väära kohaldamise tagajärjel tekkinud kahjude, kui ka liidu õiguse väära kohaldamise tagajärjel tekkinud kahjude suhtes?
 6. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta käesolevas kohtuasjas kohaldatavad sätted annavad õigusi üksikisikutele, see tähendab, kas on täidetud vastav riigi vastutuse tekkimise nõue?

Viidatud liidu õigusnormid

Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta põhjendus 9 ja artikli 3 lõige 1 ja artikli 5 lõige 1, lõike 4 esimene ja teine lõik ning artikkel 6.

Komisjoni 11. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1254/2012 millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga (IFRS) 10, rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga (IFRS) 11, rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga (IFRS) 12, rahvusvahelise raamatupidamisstandardiga (IAS) 27 (2011) ja rahvusvahelise raamatupidamisstandardiga (IAS) 28 (2011), standardi 10 lõik 22 ja B lisa lõiked B94–B96.

Euroopa Kohtu praktika

Euroopa Kohtu otsused:

19. novembri 1991. aasta kohtuotsus Francovich jt (C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428);

30. septembri 2003. aasta kohtuotsus Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513);

28. juuli 2016. aasta kohtuotsus Tomášová (C-168/15, EU:C:2016:602, punktid 38 ja 39);

20. juuli 2017. aasta kohtuotsus Marco Tronchetti Provera jt (C-206/16, EU:C:2017:572, punktid 24 ja 37);

4. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Kantarev (C-571/16, EU:C:2018:807, punkt 125);

14. mai 2019. aasta kohtuotsus CCOO (C-55/18, EU:C:2019:402, punkt 69);

29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe (C-620/17, EU:C:2019:630, punktid 42 ja 47).

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

Finantsinstrumentide turu seadus (finanšu instrumentu turus likums). Artikkel 5, artikli 66 lõike 1 punkt 1 ja artikli 74 lõiked 1 ja 2.

Iga-aastase konsolideeritud finantsaruande seadus (Konsolidēto gada pārskatu likums), mis praegu ei kehti. Artiklid 14 ja 21.

Riigi ametiasutuste tekitatud kahju hüvitamise seadus (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums). Artikkel 13.

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Kaebuse esitaja ostis äriühingu AS „Ventspils NAFTA“ aktsiaid. Kuna ta omandas AS „Ventspils NAFTA“ hääleõiguslikest aktsiatest 93,24%, oli ta vastavalt finantsinstrumentide turu seaduse (edaspidi „FITL“) artikli 66 lõike 1 punktile 1 kohustatud esitama kõnealuse äriühingu aktsionäridele aktsia tagasiostmispakkumise. Kaebuse esitaja saatis Finanšu un kapitāla turus komisijale (finants- ja kapitaliturgude komisjon, edaspidi „komisjon“) aktsiate tagasiostmispakkumise kava, milles oli märgitud eelkõige, et aktsiate tagasiostuhind on 3,12 eurot aktsia kohta.
- 2 Komisjon, viidates FITL-i artikli 74 lõike 1 punktile 3 ja selles õigusnormis kehtestatud netovara arvutamise viisile, ei nõustunud kaebuse esitaja arvutustega, lubades 15. oktoobri 2015. aasta otsusega hagejal esitada aktsiate kohustusliku tagasiostmispakkumise hinnaga 4,56 eurot aktsia kohta.
- 3 Otsuses on märgitud, et FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 kohaselt ei või sellise pakkumise avaldamise korral aktsia tagasiostu hind olla väiksem kui aktsia väärtus, mis arvutatakse, jagades äriühingu netovara emiteeritud aktsiate arvuga. Vastavalt FITL-i artikli 74 lõikele 2 tuleb arvutused teha lähtudes pakkumise objektiks oleva ettevõtte iga-aastasest konsolideeritud finantsaruandest. [Vastavalt eespool mainitud otsusele] ei ole õige kaebuse esitaja aktsia hinna arvutus, milles pakkumise objektiks oleva ettevõtte osalused tüarettevõtetes olid kajastatud kohustistena, kuna see raamatupidamiskirje tuleb arvestada omakapitali hulka.
- 4 Kaebuse esitaja pöördus Administratīvā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus) poole, et kohus tuvastaks komisjoni otsuse õigusvastasuse ja talle hüvitataks tekitatud kahju.

- 5 Kaebuse esitaja on märkinud, et FITL-i artikli 74 eesmärk on määrata kindlaks õiglase ja turuolukorrale vastava aktsia tagasiostu hinna arvutamise meetodid. Seetõttu tuleb aktsia hinda arvutades arvesse võtta pakkumise objektiks oleva ettevõtte tegelikku koguvara. Vähemusosalused kajastatakse [finantsaruandes] konkreetse asukohas omakapitali koosseisus, eraldi emattevõtte omakapitalist. Mittekontrollivad osalused (vähemusosalused) ei moodusta varasid ega kohustisi, vaid eraldi passivakirjed, mis tuleb vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele finantsaruandesse lisada, et mitte eksitada investoreid äriühingu tegeliku koguvara osas. Seda seisukohta kinnitavad Poola, Eesti ja Leedu õigusaktid. Kui aktsia hind arvutatakse nii, nagu tegi komisjon, tõuseb see põhjendamatult. Kahju, mille see tekitas kaebuse esitajale, seisneb komisjoni kindlaksmääratud aktsia hinna ja selle hinna vahes, millega hageja arvates aktsiad tegelikult tulnuks tagasi osta.
- 6 Komisjon märkis oma menetlusdokumentides, et kaebus ei ole põhjendatud järgmistel põhjustel.
- 7 Määruses nr 1254/2012 sisalduva rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga (IFRS) 10 on kehtestatud iga-aastase konsolideeritud finantsaruande koostamise põhimõtted juhtudel, mil äriühing kontrollib ühte või mitut äriühingut. Selle standardi lõikes 22 on piiratud märkusega, et iga-aastase konsolideeritud finantsseisundi aruande „omakapitali“ koosseisus tuleb lisaks kontrollivatele osalustele kajastada ka mittekontrollivad osalused. Rahvusvahelistes finantsaruandluse standardites ei ole ette nähtud, kuidas piiritleda ja arvutada omakapitalis kontrollivate osaluste või mittekontrollivate osaluste vastavat summat. Kuna komisjon tegutses vastavalt Läti seadustele, ei tule kahju hüvitada.
- 8 Oma otsusega rahaldas Administratiivā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus) kaebuse osaliselt, leides, et vaidlustatud otsus on õigusvastane ja mõistis komisjonilt hageja kasuks välja hüvitise 50% tekitatud kahju eest. Kohtuotsus põhineb järgmistel põhjendustel.
- 9 FITL-i artikli 74 lõike 1 punktis 3, mis täpsustab aktsia hinna kindlaks määramise viisi, kasutatakse mõisteid „koguvara“ ja „netovara“, mida FITL-i sätetes siiski määratletud ei ole.
- 10 Pärast FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 koostamise uurimist on kaheldav, kas kõnealuse sätte sõnastus on kooskõlas selle sätte eesmärgiga. Kui rakendati muudatusi aktsia hinna kindlaks määramiseks, kasutades selleks otseselt iga-aastase konsolideeritud finantsaruandega seotud andmeid, ei toimunud artikli 74 lõike 1 punktis 3 sätestatud regulatsiooni mõju üle arutelu. Ei saa väita, et seadusandja oleks tahtlikult kehtestanud, et aktsia hinna arvutamiseks peab netovara sisaldama ka mittekontrollivaid osalusi (vähemusosalusi).
- 11 Direktiivis 2004/25/EÜ sätestatud arvestades tuleb järeldada, et liikmesriigid võivad anda järelevalveasutustele loa kohandada hinda selgesti määratletud asjaolude ja kriteeriumide alusel. Direktiivi 2004/25 alusel tuleks aktsiate

tagasiostu hind tavaliselt kindlaks määrata vastavalt FITL-i artikli 74 lõike 1 punktile 1. Punktides 2 või 3 osutatud meetodeid võib kasutada ainult erandlike sündmuste ilmnemisel. Tuleb märkida, et FITL-i artikli 74 lõige 1 ei ole koostatud nii, et punktides 2 ja 3 osutatud meetodeid tuleks kasutada ainult erandlike sündmuste korral. Kuna aga Lätis on aktsiatehingute maht väga väike ja võib esineda olukordi, kus äriühingu aktsiaid 12 kuu jooksul kordagi ei müüda, siis on tegemist erandliku sündmusega.

- 12 Ehkki direktiivi 2004/25 eesmärk on kaitsta vähemusaktsionäride huve, ei tähenda see tingimata, et aktsiate hind peaks olema kõrgeim. Aktsia hinna arvutamiseks on vaja tugineda objektiivsetele hindamiskriteeriumidele ja kõnealust hinda ei tohiks kunstlikult tõsta.
- 13 Tuleb märkida, et FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 sõnastus on liiga ebamäärane ja ei vasta selles artiklis sisalduva normi eesmärgile: mittekontrollivate osaluste kaasamine netovarasse on vastuolus selle sätte järgitava eesmärgiga. Seetõttu on vaja teleoloogiliselt kitsendavalt tõlgendada ja korrigeerida normi sõnastust, jõudes järeldusele, et netovara ei sisalda mittekontrollivaid osalusi (vähemusosalusi).
- 14 Mis puudutab kaebuse esitaja selle väite analüüsi, mille kohaselt talle tekitatud varaline kahju tuleb hüvitada, siis vastavalt riigi ametiasutuste tekitatud kahju hüvitamise seaduse artikli 13 lõikele 3 tuleb tõdeda, et on olemas asjaolud, mis toetavad välja arvatud kahjusumma vähendamist, kuid puuduvad asjaolud, mille korral oleks õiglane seda summat vähendada rohkem kui 50%. Seetõttu on komisjon kohustatud hüvitama kaebuse esitajale 50% nimetatud kahjust.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 15 **Komisjon** väidab, et kohtuotsus ei ole põhjendatud ja kaebab selle tervikuna edasi. Tema arvates ei võimalda Läti Seimis (parlament) toimumata jäänud arutelu teha iseseisvalt järeldusi õigusnormi sisu ulatuse kohta, eriti selle kohta, kas see on vastuolus FITL-i artikli 74 sõnastusega. Komisjon ei leia, et põhikohtuasjas on põhjendatud kohtulik õigusloome, nimelt artikli 74 lõike 1 punkti 3 ja lõike 2 kitsendav teleoloogiline tõlgendamine, kuna selle konkreetse sätte sisu on selle normi tõlgendamise tulemusel võimalik täpsustada viisil, mis võimaldab normidel olla kooskõlas vastastikku ja kooskõlas seadusandja tahtega.
- 16 Samuti väidab komisjon, et Administratīvā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus) tõlgendas FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 viisil, mis on vastuolus direktiivi 2004/25 eesmärgiga. Selle direktiivi peamine eesmärk on kaitsta vähemusaktsionäride huve tagasiostetavate aktsiate individuaalse hinna kindlaks määramisel ja kooskõlas kõnealuse direktiiviga seatud eesmärgiga on FITL-i artikli 74 lõike 1 punktis 3 nõutud, et tagasiostetavate aktsiate individuaalne hind tuleb arvutada nii, et vähemusosalused moodustaksid osa netovarast. Põhikohtuasjas tõlgendati FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 teleoloogiliselt kitsendavalt, rikkudes nii direktiivi 2004/25 eesmärki.

- 17 Komisjon ei nõustu esitatud kriitikaga, mille kohaselt tagasiostetavate aktsiate individuaalset hinda „tõsteti kunstlikult“, kuna kaasates aktsiahinna arvutusse ka AS-i „Ventspils nafta“ tütarettevõtjates olevad vähemusosalused, saavutas komisjon direktiivi 2004/25 eesmärgi ja arvutas aktsia hinna vastavalt „finantsanalüüsil üldiselt kasutatavatele objektiivsetele kriteeriumidele“ (direktiivi artikli 5 lõike 4 teise lõigu lõpuosa). Administratiivne apgabalties (haldusajade regionaalne kohus) ette pandud huvide tasakaal ei kehti kõigil juhtudel, eriti juhul, kui pakkumise objektiks oleva äriühingu tütarettevõtjad tegutsevad kahjumlikult, ilma kasumit teenimata. Komisjoni arvutatud aktsia hind on igal juhul objektiivne, õiglane ja kehtiv.
- 18 **Esimeses kohtuastmes kaebuse esitaja** vaidlustab kohtuotsuse selle osa, millega jäeti rahuldamata tema kahju hüvitamise nõue. Kaebuse esitaja väidab, et riigi ametiasutuste tekitatud kahju hüvitamise seaduse artikli 13 lõike 3 punktist 3 tuleneb, et on võimalik hüvitada kogu kahjusumma ja hüvitise vähendamine on üksnes kohtu õigus, mitte kohustus. Ta väidab, et kui nõustuda, et nii suure kahju tekitamise korral olukordades, kus konkreetsed objektiivsed asjaolud ei esine, vähendavad kohtud hüvitise summat automaatselt 50%-ni tekkinud kahju summast, võib see viia selleni, et riigisisised järelevalveasutused ei tegele piisavalt tõsiselt normatiivse tõlgendamise küsimustega, millele pole ühest vastust.

Eelotsusetaotluse põhjenduste kokkuvõte

- 19 Põhikohtuasjas tuleb kindlaks teha, kas komisjon kohaldas FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 õigesti, kui ta lisas aktsia hinna arvutades netovarade hulka ka mittekontrollivad osalused (vähemusosalused). Seetõttu on küsimus seotud direktiivi 2004/25 nende sätete tõlgendamisega, mille suhtes Senätsil (Läti kõrgeim kohus) on tekkinud kahtlusi järgmistel põhjustel.
- 20 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad liikmesriigi kohtud riigisisese õiguse kohaldamisel võtma selle tõlgendamisel arvesse riigisisest õigust tervikuna ja kasutama selles tunnustatud tõlgendus meetodeid, et tõlgendada riigisisest õigust võimalikult suures ulatuses direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, et saavutada direktiivis ette nähtud tulemus ning seeläbi täita ELTL artikli 288 kolmanda lõigu nõudeid (vt näiteks kohtuotsus CCOO, C-55/18, punkt 69 ja viidatud kohtupraktika). Järelikult tuleb FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 õigesti tõlgendamiseks selgitada, kas selle sättega kehtestatud aktsia hinna arvutamise meetodit tuleks pidada õiglase hinnakujunduse meetodiks direktiivi 2004/25 tähenduses.
- 21 Nagu nähtub direktiivi 2004/25 põhjendusest 9, on selle direktiivi eesmärk kaitsta vähemusaktsiate omanikke, kui ettevõtjat kontrollivate isikute ringis on oimunud muudatus (kohtuotsus Marco Tronchetti Provera jt, C-206/16, punkt 24). Ehkki vähemusosaluse (mittekontrolliva osaluse) kaasamine netovarasse on kahtlemata vähemusaktsionäride huvides, on kaheldav, kas nii kõrge hinna kehtestamine

kujutab endast tegelikult „õiglast hinda“ direktiivi 2004/25 tähenduses ja on seega kooskõlas selle direktiivi eesmärgiga.

- 22 Euroopa Kohus on märkinud, et direktiivi 2004/25 artikli 5 lõike 4 teine lõik annab liikmesriikidele kaalutusõiguse määratleda asjaolud, mille esinemisel võib järelevalveasutus õiglast hinda muuta, kuid seda ainult siis, kui need asjaolud on selgelt määratletud (kohtuotsus Marco Tronchetti Provera jt, punkt 37).
- 23 Järelikult on vaja kindlaks teha, kas FITL-i artikli 74 lõike 1 punktis 3 kirjeldatud netovarade arvutamise meetod on selgesti määratletud, võttes arvesse asjaolu, et selles punktis kasutatud koguvara ja netovara mõisted ei ole määratletud ei selles ega FITL-i teistes sätetes.
- 24 Komisjon on sidunud „netovara“ mõiste iga-aastase konsolideeritud finantsaruandega, see tähendab viitega komisjoni määrusele nr 1254/2012.
- 25 Administratiivā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus) järeldab seevastu, uurides asjaomase õigusnormi tekkelugu, et kui algselt ei kuulunud mittekontrollivad osalused (vähemusosalused) iga-aastases konsolideeritud finantsaruandes omakapitali koosseisu, ei saa sellest järeldada, et seadusandja oli hoolimata sätte sõnastuse muutmisest analüüsinud seda, milline on õigusnormi kohaldamise tagajärg juhtudel, kui kasutatakse iga-aastase konsolideeritud finantsaruande andmeid, ning oli tahtlikult kindlaks teinud, et aktsia hinna arvutamisel hõlmavad netovarad ka mittekontrollivaid osalusi (vähemusosalusi). See kohus järeldab, et eespool nimetatu võimaldab seada kahtluse alla normi sõnastuse vastavuse selle eesmärgile ja seetõttu nõuab mõiste „netovara“ määratlemine, et kohtuliku õigusloome arendamine toimuks kitsendava teleoloogilise tõlgenduse kaudu. See tähendab, et kitsendava teleoloogilise tõlgenduse korral piirab see, kes peab reeglit kohaldama, selle kohaldamise ulatust (isegi võimalikult suures ulatuses), järgimata õigusnormis kasutatavate mõistete grammatilist tähendust ja luues piirava sätte. Põhikohtuasjas leidis Administratiivā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus), et mittekontrollivaid osalusi (vähemusosalusi) ei ole vaja arvesse võtta ning et sellisele järeldusele jõuab kitsendava teleoloogilise tõlgenduse kaudu.
- 26 Vajadus kohtulikkude õigusloomet arendada ja kasutada kitsendavat teleoloogilist tõlgendamist õigusnormi tegeliku sisu täpsustamiseks tähendab seda, et normi õigeks tõlgendamiseks on vaja anda keerulisi õiguslikke hinnanguid, mis nõuavad sügavaid õiguslaseid teadmisi. Neil asjaoludel kahtleb Senāts (Lāti kõrgeim kohus) selles, kas FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 3 ja lõige 2, milles on kehtestatud, et netovara arvutamiseks lahutatakse pakkumise objektiks oleva ettevõtte koguvarest tema oma aktsiad ja kohustised, ilma et oleks selgelt näidatud, kas aktsia hinna arvutamiseks peab netovara sisaldama ka mittekontrollivaid osalusi (vähemusosalusi), on vastuolus direktiivi 2004/25 artikli 5 lõike 4 teise lõiguga, mis lubab kohandada hinda selgesti määratletud asjaolude alusel.

- 27 Tuleks märkida, et vastavalt direktiivi 2004/25 artikli 5 lõike 4 teisele lõigule [„]tingimusel, et järgitakse artikli 3 lõikes 1 sätestatud üldpõhimõtteid, võivad [...] liikmesriigid koostada nimekirja tingimustest, mille korral kõrgeimat hinda võib kas tõsta või alandada [...] kui erandlikud sündmused on mõjutanud üldisi või teatud turuhindu.[“]
- 28 Administratiivā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus) otsuses on märgitud, et vastavalt direktiivile 2004/25 tuleb pidada FITL-i artikli 74 lõike 1 punkti 1 peamiseks aktsia hinna kindlaks määramise meetodiks ja FITL-i artikli 74 lõike 1 punktides 2 ja 3 kirjeldatud meetodeid on asjakohane kasutada ainult juhtudel, kui leitakse, et esinevad erandlikud sündmused. FITL-i artikli 74 lõike 1 analüüsimisel järeldab Administratiivā apgabaltiesa (haldusasjade regionaalne kohus), et lõige ei ole kirjutatud viisil, mis võimaldab meil mõista, et lõigetes 2 ja 3 sätestatud meetodeid tuleks kasutada ainult erandjuhtudel; teisalt kinnitab kohus, et Läti aktsiaturg on väga väike ja seda väikest tehingute mahtu võib pidada erandlikuks sündmuseks.
- 29 Senāts (Läti kõrgeim kohus) kahtleb, kas FITL-i artikli 74 lõike 1 punktis 3 sätestatud aktsia arvutusmeetod on kohaldatav ainult juhtudel, kui hinnatakse „erandlike sündmuste“ olemasolu direktiivi 2004/25 artikli 5 lõike 4 teise lõigu tähenduses. Samuti kahtleb Senāts (Läti kõrgeim kohus) selles, kas madal tehingute maht Läti aktsiaturul on üks direktiivis 2004/25 nimetatud erandlikest sündmustest.
- 30 Senāts (Läti kõrgeim kohus) küsib, kas riigi ametiasutuste tekitatud kahju hüvitamise seaduse artikli 13 lõike 3 punktis 3 sätestatu (mille alusel juhul, kui kahju summa ületab 1 422 872 eurot, võib vastav hüvitis olla väiksem kui 50% kõnealuselt summast), on kooskõlas Euroopa Liidu õiguse alusnormide ja aluspõhimõtetega ning Euroopa Liidu Kohtu otsustega, mis käsitlevad liikmesriikide vastutust (vt näiteks kohtuotsused Francovich jt, C-6/90 ja C-9/20, ja Köbler, C-224/01). Kuigi selle sättega ette nähtud vähendamine hõlmab ka kahju, mis on seotud nii Euroopa Liidu õigusega, kui ka riigisiseste õigusaktidega (vt näiteks kohtuotsus Tomášová, C-168/15, punktid 38 ja 39), siis asjaolu, et hüvitise summat – arvestades kahju võimalikku mõju riigieelarvele – võib vähendada 50%, paneb kahtlema eelkõige tõhususe põhimõtte järgimises põhikohtuasjas (vt näiteks kohtuotsus Kantarev, C-571/16, punkt 125), eelkõige põhjusel, et hüvitise summa vähendamise arvutamisel ei ole ette nähtud mingit piirangut juhul, kui kahju summa on üle 1 422 872 EUR, [mis puudutab kahju hüvitamise vähendamist; mainimist väärrib ka kohtuotsus Hochtief Solutions Magyországi Fióktelepe, C-620/17, milles kinnitati, et lahendiga poolele tekitatud kulud on üldiselt välistatud hüvitamisele kuuluda võiva kahju hulgast (vt nimetatud kohtuotsuse punkt 47)].
- 31 Põhikohtuasja faktilisi asjaolusid arvesse võttes kahtleb Senāts (Läti kõrgeim kohus) samuti selles, et on täidetud kõik Euroopa Liidu Kohtu praktikas seatud tingimused liikmesriigi vastutuse tekkimiseks (vt näiteks kohtuotsus Hochtief Solutions Magyországi Fióktelepe, C-620/17, punkt 35). Teisisõnu kahtleb kohus,

kas põhikohtuasjas kohaldatavad direktiivi 2004/25 sätted annavad õigusi üksikisikutele. Kohus kahtleb ka selles, kas käesolevas kohtuasjas tõendite puudumine komisjoni raske hooletuse või tahtluse kohta on oluline asjaolu, mis välistab igal juhul riigi vastutuse (vt kõnealuse otsuse punkt 42).

- 32 Kokkuvõtteks võib öelda, et Senāts (Lāti kõrgeim kohus) kahtleb direktiivi 2004/25 artikli 5 lõike 4 (koostoimes kõnealuse direktiivi artikli 3 lõike 1 üldpõhimõtetega) tõlgenduses ning kahju hüvitamise kohustuse ja kindlaks määratud hüvitise piirangus?

TÖÖDOKUMENT